

ТРАГАЊЕ
ЗА ЖИКИЦА ЈОВАНОВИЋ
ЛЕПОТОМ

Завичајни музеј Јагодина

ТРАГАЊЕ
ЗА
ЛЕПОТОМ

Жикица Јовановић

Јагодина, 2015.

*Из збирке
Завичајног музеја у Јагодини*

Изложба „Трагање за лепотом“ приређена је поводом десет година од смрти јагодинског уметника Жикице Јовановића. Поред радова из збирке Завичајног музеја у Јагодини, изложена су дела која се налазе у приватном власништву. Велику захвалност ауторка изложбе дугује госпођи Зорици Јовановић и господину Драгану Јовановићу, као и г. Живораду Борђевићу, г. Баји Џаковићу, г. Слободану Топовшеку, г. Ратку Стојиловићу, г. Тонију С. Стојановићу, г. Бобану Филиповићу, г. Драгану Филиповићу, г. Борђу Филиповићу, г. Драгославу Павловићу, г. Владимиру Живаљевићу, г-ђи Бранислави Димитријевић, г-ђи Мирјани Тодоровић, г. Зорану Ђурићу, г. Зорану Станковићу и Спортском центру JACCA Јагодина на разумевању и помоћи око реализацији ове изложбе.

У културном животу Јагодине друге половине 20. и самог почетка 21. века Жикица Јовановић је имао истакнуто место. Његов рад можемо пратити у различитим областима, почев од ликовне уметности, преко карикатуре и сатире, позоришта до професионалног ангажмана као радио-водитеља и новинара.

Да је друштво препознало таленат Жикице Јовановића и квалитет његовог стваралаштва сведоче и награде и признања које је добијао. У домену ликовне уметности добио је Награду за сликарство града Светозарева 1984, Откупну награду на 27. Октобарском салону у Београду 1986. и више награда на изложбама градског Клуба ликовних уметника. Културно-просветна заједница постхумно му је доделила награду „Кристална призма“. Као новинар Радио – Јагодине и недељника „Нови пут“, награђиван је на

фестивалима Заједнице удруженih радио станица Србије.

На свестрано интересовање Жикице Јовановића у области уметничког стваралаштва указује и његово чланство у уметничким удружењима. Био је члан Клуба ликовних уметника Јагодине, оснивач и један од водећих људи Ликовног удружења Јагодина, као и члан Удружења ликовних уметника Србије. Од 1995. године био је члан Књижевног клуба „Ђура Јакшић“ из Јагодине. Ово удружење је Жикици у част установило награду која носи његово име, а додељује се за дугогодишњи и значајан допринос савременој српској сатири.

Са свега шеснаест година, 1966, постао је члан Клуба ликовних уметника ондашњег Светозарева. Исте године је и почeo да излаже.

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

Иако се већ на самом почетку бављења ликовним стваралаштвом опробао и у сликарству, основна преокупација му је била цртеж и у овој технички је израдио своја најбоља дела.

Већ у најранијим радовима, из шездесетих година 20. века, истиче се његово цртачко умеће и опредељење ка естетским начелима надреализма. Свакако да је утицај на прихватање овог правца имало дружење са јагодинским уметницима Михајлом Стефановићем, Небојшом Костићем и Илијом Иком Вукићевићем.

Најупечатљивији цртежи Жикице Јовановића настали су током седамдесетих, а посебно осамдесетих година 20. века. Инспирисан принципима уметничке групе „Медиала“, а затим именима као што су Урош Тошковић, Дадо Ђурић и пре свега Влада Величковић, који су и сами

потекли из „Медиала“, Жикица је створио дела која га представљају као уметника у пуној снази.

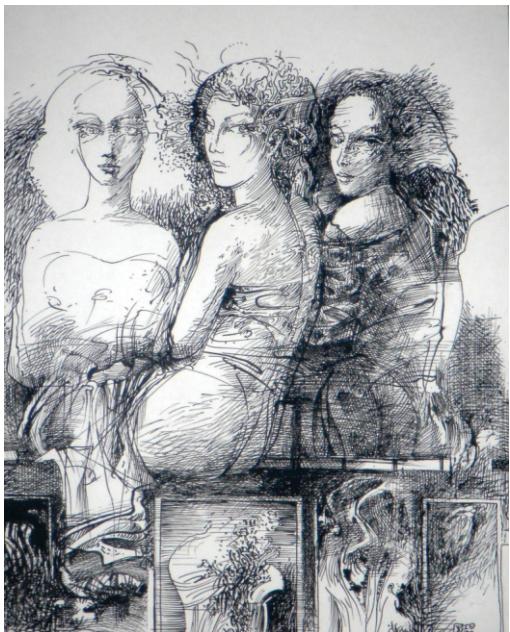
Радови из седамдесетих година рађени су у духу надреализма, а да је овај уметнички правац опредељење тада двадесетогодишњег уметника сведоче и натписи са лавираног цртежа „Надмоћ људског ума“ који говоре о свету подсвести и карактеристикама ума. На цртежима из овог периода доминира, људска фигура, углавном статична, смештена у недефинисаном простору. Представа човека функционише као симбол. Композиција је одмерена, а доминантна је наративна компонента.

Осамдесетих година Жикица Јовановић је у пуном стваралачком жару и његова креативност је на врхунцу. Цртеж је ослобођен свих стега. Наративно узмиче пред експресивним. И даље је

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

Власништво JACCA Јагодина

присутна људска фигура, али је она сада често у силовитом покрету. Форме су сведене или изобличене, а ликови обезличени или гротескни. На појединим фигурама као да је са тела огуљена кожа, а утроба или садржај лобање излази напоље. Линија је експресивна, немирна, драматична. Боја, ако је има, нема аутономну улогу. Она је ту да би нагласила линију или појачала драматику. Пред крај ове деценије као мотив се јавља жена са свим атрибутима женствености, путена, она која нуди своје тело, која се подаје.

Деведесете године 20. века обележиле су ратни сукоби, санкције, инфлација. Људи су се нашли пред озбиљним егзистенцијалним проблемима. Реагујући на такво стање, Жикица у својим афоризмима није презао да говори о „болестима“ друштва. Међутим у његовим ликовним радовима протеста, ироније и критике

нема. Уметник започиње своје трагање за лепотом. Жена постаје доминантна у иконографији радова насталих током деведесетих година, па и даље, све до изненадне и преране смрти уметника 2005. Путеност, присутну у делима из ранијег периода, замениле су грацилност и елеганција. Жена у овом периоду плени својом лепотом. Њен продоран поглед најчешће је усмерен ка посматрачу. Уз жену, Жикица као мотив уводи и птице и коње. Ове мотиве разрађује и као самосталну тему, а сачуван је и низ скица различитих врста птица, као и студије коња.

Осим у избору мотива, промена се у овом периоду уочава и у начину на који уметник решава композицију. Не само што уводи више фигура, већ се поиграва и плановима, дели површину слике на доње и горње делове или у простор слике поставља правоугаоне површине унутар, између или преко

• ПАР ПТИЦА ПОСМАТРАН ИЗБЛИЗА, ПРЕДВЕЧЕ. БИОГИ.

Власништво г. Драгана Јовановића

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

Власништво г-ђе Баје Чаковића

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

којих смешта фигуре. Уводећи их као контраст најчешће статичним фигурама, уметник постиже динамичност својих композиција. Уз приметан утицај сликарства ренесансне, пре свега Леонарда да Винчија, Жикица инспирацију налази и у радовима Оље Ивањицки насталим у последњој деценији 20. и првим годинама 21. века. Уљане слике које ради у овом периоду упућују својим колоритом на радове ове уметнице.

Почетком двехиљадитих година приметан је мали пад креативне енергије. Ипак, Жикица је ову кризу успешно превазишао и ушао у нову фазу свог стваралаштва чији је развој, нажалост, наисилно заустављен. Жене и птице доминирају и даље, а као чест детаљ јавља се школка пужа. Лик жене је сада већ идеализован са јаком реминисценцијом на ренесансно сликарство. Сам лик, дат у основним цртама, израња из вртлога

линија и мрља. Немирна линија поново почиње да доминира над формом, али композиција у целини одише монументалношћу.

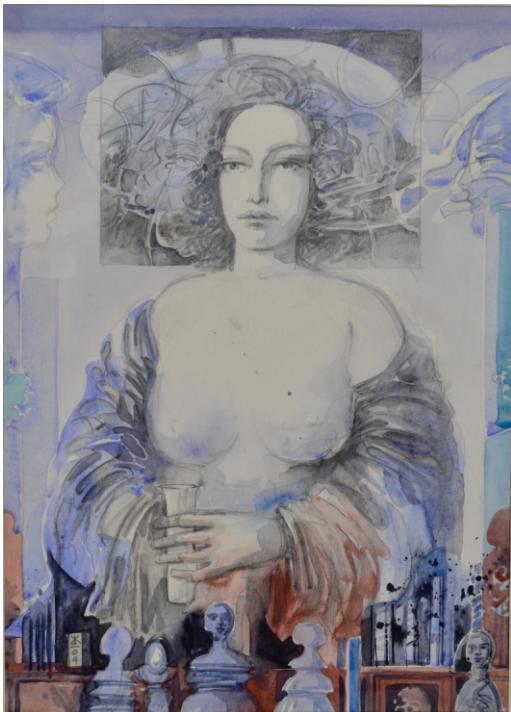
Како би се на даље Жикица развијао као ликовни уметник остаће нам велика непознаница. Без одговора ће остати и питања да ли је експериментисање са линијом био корак ка апстрактном или је идеализовани женски лик био нови корак ка тражењу лепоте и превођењу овог апстрактног појма у конкретну форму уз помоћ линије, површине и боје.

Жикица се опробао и у раду на позоришној сценографији, а био је и изузетно вешт портретиста и карикатуриста. Током читавог бављења ликовним стваралаштвом радио је и илustrације за књиге јагодинских писаца. Висок дomet достигао је у раду на илustrацијама за

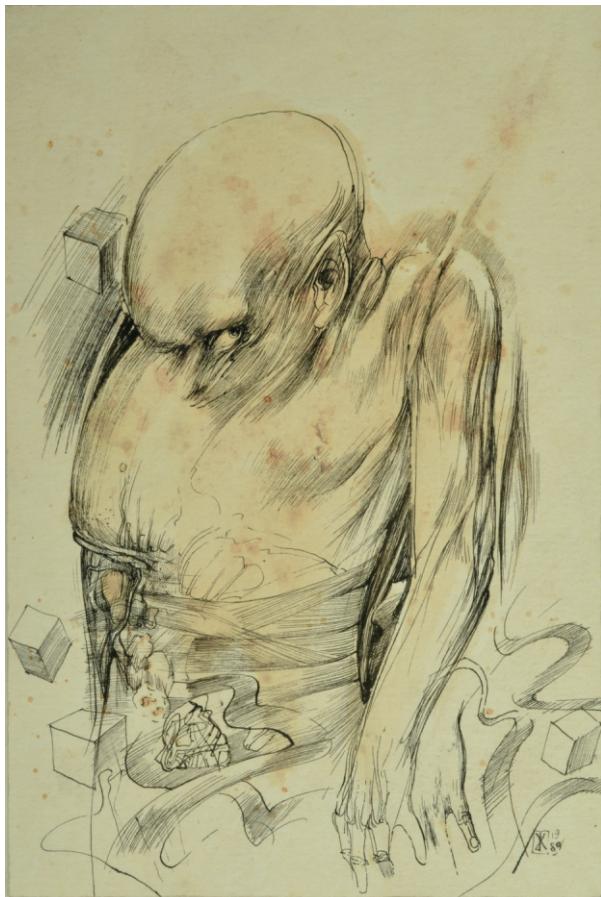
књигу Ратка Стојиловића „Као у сну“, која је објављена 2005. године. Ово су уједно и његови последњи радови, а неке илустрације су остале и недовршене.

Као ликовни уметник, Жикица Јовановић је створио препознатљив израз. У четири деценије дугом стваралаштву пролазио је кроз различите фазе, истраживао и непрекидно развијао свој ликовни језик. Имао је узоре у чијем је раду налазио инспирацију или боље рећи, основу за формирање свог ликовног израза, али никада није склизнуо у манир или еклектику. Креирањем особене поетике и препознатљивог стила, Жикица је постао значајно име ликовног стваралаштва у Јагодини друге половине 20. века.

Јасмина Трајков
историчар уметности
виши кустос Завичајног музеја у Јагодини

Власништво г. Тонија С. Стојановића

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

Власништво г-ђе Зориће Јовановић

Жикица Јовановић (1950-2005)

Рођен је у Смедереву 1950. године. Завршио је Вишу педагошку школу у Београду-ликовни одсек. Радио је као радио – водитељ и новинар у Радио-новинској установи „Нови пут“. Био је члан Клуба ликовних уметника Јагодине (КЛУЈ), Ликовног удружења Јагодина (ЛУЈ), Удружења ликовних уметника Србије (УЛУС), Књижевног клуба „Ђура Јакшић“ из Јагодине.

Излагао је од 1966. године, како у земљи тако и у иностранству.

Писао је афоризме, опробао се и у глуми и раду на позоришној сценографији. Уређивао је Билтене фестивала „Дани комедије“.

Добитник је више награда и признања.

Умро је у Јагодини 2005. године.

Издавач:

Завичајни музеј Јагодина

Уредник:

Зоран Петровић

Аутор изложбе и текста каталога:

Јасмина Трајков

Фотографије:

Милосав Брајковић, Јасмина Трајков, Ђорђе Филиповић

Дизајн:

Ђорђе Филиповић

Штампа:

“Папир комерц” Јагодина

Тираж:

300

Цртеж на насловној страни власништво Слободана Топовићека

Јагодина, 2015.

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

75(497.11)(083.824)

75.071.1:929 Марковић Д.(083.824)

TRAJKOV, Јасмина, 1979-

Жикица Јовановић : трагање за лепотом / [аутор изложбе и текста каталога Јасмина Трајков ; фотографије Милосав Брајковић, Јасмина Трајков, Ђорђе Филиповић]. - Јагодина : Завичајни музеј, 2015 (Јагодина : Папир комерц). - 12 стр. : репродукције ; 21 x 21 cm

Текст штампан двостубачно. - Тираж 300. - Жикица Јовановић (1950-2005): стр. 11.

ISBN 978-86-85065-27-9

1. Јовановић, Жикица, 1950-2005 [уметник]

а) Јовановић, Жикица (1950-2005) - Слике - Изложбени каталоги

COBISS.SR-ID 219270412

Завичајни музеј Јагодина
2015.